

Nelfo er en landsforening i NHO. Våre 1800 medlemsbedrifter leverer tekniske entrepriser til private og offentlige kunder. Bygging og drift av ekominfrastruktur (for netteiere) og ekomnett i bygg (for bygningseiere) er viktige markeder for våre medlemmer, og representerer en samlet omsetning på om lag 17-18 milliarder kroner årlig.

Vårt første innspill er at regjeringen i stortingsmeldingen må sette *mål om Norge som gigabitsamfunn - og så tør vi å legge til innen 2025.*

Slik vil Norge fortsette å lede an i omstillingen. Nye digitale tjenester, som ligger rett foran oss, vil kreve mye mer båndbredde enn i dag. 100 mbit/s blir langt fra nok. I en konsultasjon med legen på sykehuset kan man ikke vente 10-15 minutt på å få opp CT-bildet. Og det er jo gjerne noen titalls CT bilder å se gjennom. Innbyggerne trenger og fortjener Gigabit/s – og helst symmetrisk – som ny standard – og det må politikere, myndigheter, netteiere og markedsaktører jobbe for å levere.

Men det blir dyrt for staten, vil noen si. Og KMD fikk jo levert en rapport i sommer som viser at det vil koste en del med det beste nettet. Men når vi, av mange og gode grunner, gjør oss helt avhengig av digitale tjenester i jobb, skole og underholdning, vil det også koste mye i dårlige skoleresultater, svekket jobbproduktivitet og dårlig livskvalitet om vi lar være å investere i en sikker og rask nok digital nettforbindelse for alle.

Og så er Ekom et område der man fortsatt nyter godt av teknologiutvikling, innovasjon og lærecurve. En av forfatterne av KMD rapporten skrev i 2013 i [Digi](#) - når Solberg-regjeringen kom med 100 mbit/s lovnaden - «Bredbåndslovnaden blir veldig dyrt.» «Mellom 20 og 30 mrd er et godt estimat».

Som mange vet ble det ikke så dyrt for staten å nå 100 mbit/s, og det kommer ikke til å bli så dyrt som de verste estimatene å nå målet om Gigabit/s heller. Og hva er det vi snakker om, jo, fremtiden må realiseres med fiber som fremtidssikker ryggrad til alle boliger og bygninger, og 5G og 6G som viktig komplementær infrastruktur for å dekke hvite lommer, og ikke minst for å ta ut potensialet innen tingenes internett, maskin-maskin kommunikasjon i bygg, transport og infrastruktur (sensorer, styringer, kameraer, selvkjørende biler mm.). *Så Nelfos svar på ett av spørsmålene som ble stilt er vi ser fastnett(fiber) og mobilnett som komplementære teknologier og tjenester også i fremtiden, ikke konvergerende.*

Det aller meste av bredbåndsutbyggingen i Norge er finansiert av markedet, og det fungerer godt. Tilskuddsordningen er samtidig et lite, men viktig, bidrag for å gi bredbånd til områder som ikke er bedriftsøkonomisk forsvarlig å bygge ut. *Nelfo mener tilskuddsordningen bør dobles fra 2020 og Koronanivå - og videreføres til 2025.* Da vil vi, siden markedet gjør mesteparten av jobben, godt ha nærmet oss godt målet om Norge som gigabitsamfunn.

Så om konkurransesituasjonen i bredbånd og mobilmarkedene.

Liberaliseringen av ekomsektoren har tjent oss godt, og bidratt til økt konkurranse, flere og billigere tjenester. Det har også være betydelig konsolidering i mange år. På tross av det er konkurransesituasjonen i bredbånd og mobilmarkedene i all hovedsak god.

Vår opplevelse er at Nkom og forbrukermyndighetene gjør en god jobb for å passe på – og det må de fortsette med. Det sentrale her er å legge til rette for at alle private og profesjonelle sluttbrukerne har reell valgfrihet, alltid minst to tilbydere å velge blant for ønsket tjeneste.

Mange har sikkert i sin bolig, som jeg selv privat, opplevd å være i lomma på kabel-tv-selskapet. Ha kun en reell tilbyder av TV-bilder. Det er ingen hyggelig posisjon å være i. En situasjon som endret seg først da vi la inn fiber til sameiet. Da ble dynamikken snudd. Plutselig ble vi kunder med valgfrihet og vi fikk mye mer for pengene.

Sikkerhet og beredskap er et annet tema vi ber om blir behandlet i meldingen. Jeg var inne på at markedet har tjent ekomsektoren godt. Så er det slik at fri konkurranse, og større kostnadspress som da hører med, gir risiko for at netteiere nedprioriterer beredskapstiltak.

Fri konkurranse vil også gjøre at nasjonale selskaper som har den tyngste kompetansen på prosjektering, installasjon, drift og vedlikehold av ekomnett møter konkurranse fra utenlandske aktører som vil levere utstyr og kunnskap i turnkey-kontrakter. Internasjonal konkurranse tjener vi alle på, men vi mener at myndighetene i meldingen må gjøre nøye vurderinger om det skal stilles krav som sikrer at det over tid er tilgjengelig kompetanse og kapasitet nasjonalt for situasjoner der beredskapen trengs. Vi blir lett sårbare i Norge når turnkey-leverandøren har reist til Sør-Amerika for sitt neste oppdrag.

I Statsbudsjettet for 2020 er bevilgningene hos KMD *post 70 Telesikkerhet og -beredskap* vel 140 millioner kroner. Ut fra samfunnets voksende avhengighet av velfungerende ekomnett bør det gjøres nye vurderinger. Norge kan aldri bygge så robuste nett at skader aldri oppstår, men nett må bygges for å takle naturhendelser og cyberangrep. Flere offentlige utredninger peker på at Norge må forberedes på flere hendelser, for eksempel mer ekstremvær. Ekomnett må da bygges for å takle større værpåvirkning. Traséer til sentrale infrastrukturpunkter bør derfor være redundante eller sikres utover de rent kommersielle hensynene. Tilsvarende må vi være forberedt på å forebygge og møte organiserte cyberangrep med kompetanse.

Når større hendelser oppstår må det være tilgjengelig beredskapspersonell og materiell slik at retting kan skje raskest mulig. Nelfo mener staten bør ta et økt ansvar for finansiering av kritiske sikkerhets- og beredskapstiltak samfunnet er avhengig av – og som er vanskelig å legge på enkeltaktører i markedet. Det gir behov for en økt post 70 i årene fremover.